

APSTIPRINU

Skrīveru Mūzikas un mākslas
skolas direktore _____

Iveta Biķerniece

2018. gada 3. septembrī

Rīk. Nr.70/1-7

Skrīveru Mūzikas un mākslas skola

Mākslas valodas pamati

Mācību priekšmeta programma izstrādāta metodiskās komisijas
2018. gada 21. augusta sēdē, pieņemta pedagoģiskās padomes sēdē
2018. gada 30. augustā, protokols Nr.3.

Mācību priekšmeta programmu
izstrādāja pedagogi:

I. Melne
V. Klints

2018.

**Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas profesionālās ievirzes
izglītības programmas “Vizuāli plastiskā māksla” pamatizglītības pakāpei**

Mācību priekšmetā Mākslas valodas pamati

Mācību apjoms - 140 stundas

Mērķi : Sekmēt harmoniskas, radoši aktīvas un intelektuāli izglītotas personības veidošanos, kura orientējas vizuāli plastiskās mākslas jautājumos, ir toleranta attiecībās ar citiem un viņu uzskatiem par mākslu un kurai māksla ir viens no veidiem, kā izprast sevi un pasauli.

Uzdevumi:

6. mācību gadā:

- noskaidrot ar mākslu saistītos jēdzienus;
- iepazīties ar mākslas valodas elementiem, atpazīt tos mākslas darbos;
- iepazīties ar mākslas veidiem, žanriem, tehnikām, materiāliem, ko savos darbos izmanto mākslinieki un lietišķās mākslas meistari;
- iepazīties ar zīmju valodu, zīmju sistēmām;
- gūt zināšanas seno laiku mākslas vēsturē;
- iepazīt darbnīcas, kur top mākslas darbi;
- gūt zināšanas par antīko un viduslaiku mākslu, ietekmi uz turpmāko Eiropas mākslu;
- gūt izpratni par muzeju, izstāžu ekspozīcijām (veidošanu, atšķirībām);

7. mācību gadā:

- gūt zināšanas un izpratni par Jauno laiku mākslu Eiropā;
- iepazīties ar Jaunāko laiku mākslas jēdzienu un iepazīt 18. gs. mākslu;
- noskaidrot jaunos, ar mākslu saistītos jēdzienus;
- spēt analizēt un salīdzināt dažādu laikmetu, stilu un zemju mākslu;
- iepazīt 19. gs. mākslas vēsturi;
- izprast modernās mākslas rašanos un dažādās mākslas izpausmes 20. gs.;
- apgūt pamatiemaņas mākslas kritikā;
- apgūt Latvijas mākslas vēsturi pasaules mākslas vēstures kontekstā;

Mācību priekšmeta MĀKSLAS VALODAS PAMATI apguves secība

Māc.gads	Tēmas secība pa mācību gadiem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti, zināšanas, prasmes un iemaņas
6.	Mākslas valoda un tās elementi. Jēdzieni. Glezniecība. Grafika. Tēlniecība. Lietišķā māksla. Arhitektūra. Foto un digitālā māksla. Primitīvā māksla. Ornaments. Latviešu		Iepazīt mākslas valodas elementus. Prast tos saskaņot mākslas darbos. Iegūt elementāru izpratni par vienkāršākajiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem. Zināt tēlotājmākslas veidus, žanrus. Rast izpratni par kompozīcijas veidošanas

	<p>ģeometriskais raksts. Latviešu rakstu zīmes.</p> <p>Burts-simbols. Heraldika.</p> <p>Tuvo Austrumu mākslas (Divupe, Ēģipte).</p> <p>Āzijas tautu mākslas (Indija, Ķīna, Japāna).</p> <p>Muzejs.</p> <p>Antīkā māksla (Grieķija, Roma).</p> <p>Bizantijas māksla.</p> <p>Viduslaiku māksla (romānika, gotika).</p> <p>Iepazīšanās ar muzeju, izstāžu ekspozīcijām.</p> <p>Mākslas darbu analīze (stili, veidi, kompozīcija, utt.)</p> <p>Radošais process.</p>	70	<p>pamatprincipiem tēlotājmākslā.</p> <p>Apgūst kopīgo un atšķirīgo primitīvajā mākslā. Iepazīties ar zīmju valodu, zīmju sistēmām. Prast saskatīt kopīgo un atšķirīgo dažādu zīmju formās, iepazīties ar to izcelsmi un vēsturisko attīstību.</p> <p>Iegūt elementāru izpratni par kompozīcijas pamatelementiem, to pielietojumu latviešu etnogrāfijā. Rakstu un zīmju izmantošana mūsdienās.</p> <p>Iepazīties ar vēsturiskajiem un modernajiem burtu veidiem. Prast atveidot vienkāršas konstrukcijas burtus. Iepazīties ar vēsturiskajiem ģerboņiem un atveidot savas dzimtas ģerboni.</p> <p>Iegūst izpratni par pirmajām būvēm. Hieroglifi. Stilizācija un nosacītība tēlniecībā un glezniecībā.</p> <p>Rast izpratni par klasiskās mākslas principiem- līdzsvaru un harmoniju, klasiskā skaistuma kanoniem tēlniecībā, stila vienotību visās mākslas nozarēs.</p> <p>Iegūst izpratni par pārmaiņām, ko Rietumeiropas kultūrā ienes kristiānisms. Krusts kā zīmē. Simbols kā kompozīcijas pamats arhitektūrā un citos mākslas veidos.</p>
7.	<p>Renesanses laika māksla Eiropā.</p> <p>Baroka laikmeta māksla.</p> <p>Holandes māksla 17. gs.</p> <p>18. gs. māksla Eiropā (rokoko) .</p> <p>Klasicisms 18. un 19. gs.</p> <p>Mākslas darbu analīze (stili, veidi, kompozīcija, utt.)</p> <p>Iepazīšanās ar muzeju, izstāžu ekspozīcijām.</p> <p>Romantisms.</p> <p>Reālisms.</p> <p>Impresionisms, postimpresionisms.</p> <p>Nacionālās mākslas rašanās Latvijā.</p> <p>20. gs. mākslas stili un virzieni.</p> <p>Radošais process.</p>	70	<p>Iegūt izpratni par antīko vērtību atdzimšanu, par harmoniju un līdzsvaru. Orientējas Rietumeiropas renesanses ģēniju mākslas darbu tapšanas procesos.</p> <p>Iegūst izpratni par pretstatiem, ideāliem un realitāti baroka un rokoko stilos. Gaismas un ēnas kontrasti. Kustība. Visu mākslas veidu kopība.</p> <p>Iegūst izpratni par mākslas stiliem, kas ir nepārtrauktā attīstībā kā atšķirīgo un vienojošo iezīmju process. Klasisko vērtību nezūdamība. Dumpis glezniecībā-impresionisms.</p> <p>Iegūst izpratni par modernās mākslas</p>

			<p>stilistisko daudzveidību.</p> <p>Iepazīst nozīmīgākos latviešu mūsdienu mākslas sasniegumus un darbu autorus.</p> <p>Izmantojot iepriekšējos gados apgūtās zināšanas, orientējas būtiskākajos mākslas stilos, pasaules izcilāko mākslinieku daiļradēs, apguvuši un izmanto vizuālās mākslas terminoloģiju.</p>
--	--	--	---

Mācību sasniegumu vērtēšana: (sk.pielikumu Nr.1)

- uzsākot risināt tēmu - ievadvērtēšana, kurā noskaidro audzēkņu iepriekšējo sagatavotību un konkrētā uzdevuma izpratni;

- darba procesā – vērojot, organizējot pārrunas un korekcijas atbilstoši dotajiem mērķiem un uzdevumiem;

- izvērtējot pašnovērtējumu, grupas vērtējumu un skolotāja vērtējumu,
- izvērtējot konkrētā darba rezultātu;
- noslēdzot tēmu;
- semestra un mācību gada beigās;
- eksāmena rezultāti;

veidi:

- testi,
- uzdevumi patstāvīgam darbam,
- darbu skates.

Mācību darba formas:

Mācību stunda, kurā apvienojas teorētisko zināšanu apguve ar praktiskiem vingrinājumiem (piem. stilu studijām), un paveiktā darba analīzi un izvērtējumu.

Mācību stundu organizēšanā tiek pielietotas

- **apmācība grupā**, lai iegūtu jaunas zināšanas, nostiprinātu apgūto ,
- **individuālā apmācība**, lai veicinātu individuālo darbu un mācītos pielietot apgūtās zināšanas, lai novērstu robus zināšanās un padziļinātu tās,
- **konkrētās mācību formas**, kā lekcija ar attēlu demonstrēšanu, video demonstrējumi, izstādes, ekskursijas.

Mācību darba metodes:

- **jautājuma**, lai veicinātu skolēnu izziņas spēju attīstību ,stimulētu skolēnu radošo procesu, attīstītu viņa prasmi izmantot zināšanas, formulēt domu un argumentēt viedokli;
- **atklājuma**, lai padziļinātu skolēnu interesi par mācību priekšmetu, uzlabotu radošos sasniegumus, attīstītu domāšanu un prasmi patstāvīgi plānot, pieņemt lēmumus, izmantot dažādus informācijas avotus;
- **norādošo jeb direktīvo**, lai sniegtu informāciju daudziem skolēniem vienlaicīgi un īsā laikā iepazīstinātu ar lielu informācijas apjomu.

Mācību darba paņēmieni:

- **saruna** – dod iespēju skolēniem un skolotājam paust savu atšķirīgo pieredzi par konkrēto tēmu vai atšķirīgiem vērojumiem;
- **diskusija** – ļauj noskaidrot atšķirīgus viedokļus kādas problēmas vai idejas risinājumā;
- **prāta vētra** – veicina ideju radīt grupā;
- **spēle** – atdzīvina darba procesu un rada darbam labvēlīgu atmosfēru;
- **pētījums** – ļauj izpētīt kādu tēmu, kādas lietas uzbūvi vai tās iespējamās formas;
- **projekts** – lieto patstāvīgu vai grupas darba pētījumu veikšanai par kādu pašu izvēlētu problēmu;
- **eksperiments** – ļauj patstāvīgi atklāt ko jaunu;
- **radošs individuāls darbs** – ļauj patstāvīgi īstenot savas radošās ieceres;
- **radošs darbs grupās** – nodrošina vienlīdzīgas piedalīšanās iespējas;
- **stāstījums** – ļauj strādāt ar visu grupu vienlaicīgi;
- **demonstrējums** – dod iespēju iepazīstināt ar jaunām mākslas tehnikām paņēmieniem, tehnoloģiju;
- **stāsta sacerēšana** – dod ierosmi par kāda mākslas darba vai reprodukcijas stāsta sacerēšanu;
- **darbu mape** – liek darbus, studijas apkopot ilgākā laika periodā.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību tehniskie līdzekļi, uzskates līdzekļi:

- projektors,
- dators,
- bibliotēka (arī paraugi, shēmas, reprodukcijas),
- fondu materiāli.

Izmantotās literatūras saraksts:

- D.Lambergas Klasiskais modernisms 2004.
- Glezniecība. Laikmeta liecinieki. Latvijas Mākslinieku savienības mākslas darbu kolekcijas
- S.Austruma, S.Savicka Konsultants vizuālajā mākslā pamatskolai 2000.
- Cittaute mākslas vēsture I, II 1965., 1968.
- Lielā simbolu enciklopēdija 2002.
- T.Kačalova Mākslas vēstures pamati I,II daļa 1995.
- Mazās mākslas enciklopēdijas 1., 2., 3., 4., 7., 10., 12., 13. 1994., 1995.
- V.Kavacs Mākslas valodas pamati 1999.
- V.Zirdziņa Vizualās mākslas valodas ābece 1995.
- I.Kupča, I.Vītola Valsts Mākslas muzejs 1997.
- Mākslas akadēmija 1989.
- Sērija Pasaules izcilākie mākslinieki 1997.
- S.Cielava Vispārīgā mākslas vēsture 1.,2., 3. d. 1998.
- I.Freimanis Laiks. Laikmets. Mode. 1998.
- P.F.R.Karasā, I.Markadē Glezniecības virzieni 2002.
- Eduards Kļaviņš Latviešu portretu glezniecība 1850-1916. 1996.
- N.Pārkins Septiņdesmit pasaules brīnumi
- S.Wichmann The Japanese influence on Western art since 1858 JAPONISME
- N.Stīvensons Arhitektūra. Pasaules izcilākie pieminekļi tuvplānā.
- Sresan & Sternan Henri Matisse

- Rūdolfis Pinnis. Glezniecība./ sast. P.Zirnītis 1990.
- Latviešu pastelis./ sast. R.Šmagre
- Janis Rozentāls./ sast. I.Pujāte
- Latvijas māksla 20. gadsimts
- Mākslinieku Skulmes 20.gs. Latvija
- Rietumeiropas glezniecība 1972.
- R.Descharens Salvador Dali
- M.Constantinio Klimt 2004.
- D.Elger Expressionism
- S.Todri Impressionism
- I.F.Walther Vincent van Gogh 1853-1890 Vision und Wirklichkeit
- Karasā R., Markadē I. Mākslas enciklopēdija Glezniecības virzieni . R: Jumava, 2002.
- Zeile G. Modernisms un avangardisms. R: Zinātniski metodiskais centrs, 1989.
- Zitāne L. Kultūras vēsture (1., 2., 3. grāmata. Skolotājiem.). R: Raka, 1997. -1998.
- Perijs M., Šolls A. ...Pasaules vēsture (1.,2., 3. daļa) R: Raka, 1997.
- Lamberga D., Lāce M., Baranovska I., Teikmanis A. Latvijas māksla. 20.gs. R: Neputns, 2002.
- Bēms R., Spārītis O. Latviešu mākslas vēsture. R: Māc. Iestāžu met. kab., 1988.
- Cielava S. Arhitektūras stili Latvijā. R: Mācību apgāds NT, 1998.
- Mazurs R. Ievads mākslas vēsturē. Latgales kult. centra izdevn., 1992.
- Kačalova T., Pētersons R. Mākslas vēstures pamati. II. R: Zvaigzne, 1993.
- Avotiņa A. Viduslaiki. R: Zvaigzne ABC, 1999.
- Avotiņa A. Renesanse. R: Zvaigzne ABC, 2000.
- Austruma S., Savicka S. Konsultants vizuālajā mākslā pamatskolai. R:Zvaigzne ABC, 2000.

Pielikums Nr. 1

Vērtēšanas kritēriji:

Zināšanas un prasmes vērtē 10 ballu skalā:

Balles	Vērtējuma skaidrojums
10 balles (izcili)	Dziļi izprot m.v.p. problēmas, spēj izteikt viedokli. Izprot un precīzi izpilda uzdevumu. Prot plānot darbam paredzēto laiku. Prot patstāvīgi strādāt izstādēs, muzejos, analizēt. Strādā pie dažāda veida stilu studijām, vāc un apkopo metodiskos materiālus.
9 balles (teicami)	Audzēknis parāda nevainojamas zināšanas m.v.p. Prot spriest un savu domu pamatot. Prot veidot patstāvīgu darbu mākslas vēsturē. Izprot un izpilda uzdevumu. Prot patstāvīgi strādāt izstādēs, muzejos, analizēt. Sistemātiski strādā pie dažāda veida stilu studijām.
8 balles (ļoti labi)	Uzdoto veic apzinīgi, parāda izpratni. Spēj patstāvīgi spriest un aizstāvēt savu viedokli. Prot strādāt ar informāciju. Ar nelielu konsultācijas palīdzību veido patstāvīgu darbu. patstāvīgi prot savas zināšanas izmantot muzejos, izstāžu zālēs.
7 balles (labi)	Pamatā izprot un izpilda uzdevumus. Audzēknis prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga, uzdoto veic apzinīgi, strādā patstāvīgi. Zināšanās un prasmēs sastopami nesvarīgi trūkumi. Ar konsultanta palīdzību patstāvīgi prot savas zināšanas izmantot muzejos, izstāžu zālēs.
6 balles (gandrīz labi)	Audzēknis zina pamatprincipus, taču iemaņas un prasmes ir nepietiekoši stabilas un pārlicinošas (nespēj patstāvīgi veikt uzdevumu, bieži lūdz konsultāciju). Ar konsultanta palīdzību daļēji

	patstāvīgi prot savas zināšanas izmantot muzejos, izstāžu zālēs.
5 balles (viduvēji)	Pamatvilcienos apgūta mācību programma, taču zināšanās un prasmēs ir daudz trūkumu, uzdoto veic inerti. Prot veidot vienkāršu patstāvīgu darbu. Nelielu daļu no savām zināšanām ar konsultanta palīdzību prot izmantot muzejos, izstāžu zālēs.
4 balles (gandrīz viduvēji)	Mācību programma apgūta vāji. Zināšanas un prasmes ir nestabilas, neatšķir būtisko no mazsvarīgā, uzdoto veic bez īpašas intereses. Spēj fragmentāras zināšanas nedaudz izmantot muzejos, izstāžu zālēs.
3 balles (vāji)	Zināšanas, prasmes un iemaņas apgūtas virspusēji, tās ir nepietiekošas. Vāji orientējas faktos. Nespēj veikt patstāvīgu darbu. Neizpilda skolotāja norādījumus. Zināšanas kultūras iestādās spēj izmantot vāji.
2 balles (ļoti vāji)	M.v.p. problēmās, faktos orientējas ar grūtībām. Nav iemaņu patstāvīga darba veikšanā. Nav intereses par mākslas izstādēm un muzejiem.
1 balle (ļoti, ļoti vāji)	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņām tajā. Fakti apgūti ļoti minimāli. Neprot un nevēlas veidot patstāvīgu darbu. Pret mākslas pasākumiem attieksme noraidoša.